

Sygn. akt II K 484/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Goleniowie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Kamil Worsztynowicz

Protokolant: Anna Wojtanek

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej Huberta Kołtuniaka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 08.09. i 20.10.2016 r.

sprawy **D. M. (1)** s. W. i J., zd. N., ur. (...)

w T., karanego

oskarżonego o to, że:

w dniu 1 lipca 2013 r. w N. przy ul. (...) w czasie odbywania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Łobzie z dnia 4 lutego 2010r., sygn. II K 677/09, w wymiarze 10 miesięcy, po odwołaniu przez Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 25 czerwca 2013 r. sygn. V Kow 2107/13 pr przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności udzielonej postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2013 r., sygn. V Kow 1134/13pr na okres 4 miesięcy, bez usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do Zakładu Karnego w N., w ciągu 3 dni, po upływie terminu wyznaczonego na dzień 27 czerwca 2013 r.

tj. o czyn z art. 242 § 3 k.k.

I. oskarżonego D. M. (1) uznaje za winnego tego, że w okresie od 22 września 2013 r. do 6 stycznia 2014 r. korzystając z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności udzielonej na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2013 r., sygn. V Kow 1134/13pr na okres 4 miesięcy do dnia 18 września 2013 r. bez usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do Zakładu Karnego w N. w celu dalszego odbywania kary tj. popełnienia przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. i za to na podstawie art. 242 § 3 k.k. wymierza mu karę 1 (jednego) miesiąca pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciąża Skarb Państwa, w tym od opłaty.

Sygn. akt II K 484/16

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony D. M. (1) odbywał w Zakładzie Karnym w N. kary: roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 27 września 2006 r., sygn. II K 120/06, 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Łobzie z dnia 4 lutego 2010 r., sygn. II K 677/09 oraz kary zastępcze 11 dni i 24 dni pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Łobzie z dnia 10 stycznia 2011 r., sygn. II W 475/09 i z dnia 8 kwietnia 2011 r., sygn.

II W 128/11 oraz 24 dni orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 23 lutego 2011 r., sygn. VII K 834/10.

Dowody:

- odpisy wyroków i postanowień wraz z obliczeniami kar k. 30-48,

- opinia o skazanym k. 71

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 12 marca 2013 r., sygn. V Kow 95/13 pr oskarżonemu została udzielona przerwa w wykonywaniu orzeczonych wobec niego kar pozbawienia wolności na okres 2 miesięcy. Oskarżony w związku z uzyskaniem przerwy został zwolniony z zakładu karnego w dniu 18 marca 2013 r. Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2013 r., sygn. V Kow 1134/13 D. M. (1) udzielona została dalsza przerwa w wykonywaniu orzeczonych wobec niego kar pozbawienia wolności na dalsze 4 miesiące do dnia 18 września 2013 r. W trakcie trwania przerwy kurator zawodowy dla dorosłych Sądu Rejonowego w Gryfiach pismem z dnia 7 czerwca 2013 r. zawiadomił Sąd Okręgowy w Szczecinie, że oskarżony nie wykorzystuje udzielonej mu przerwy w sposób właściwy, ponieważ nadużywa alkoholu po którym zachowuje się agresywnie, a ponadto został zatrzymany jako osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa rozboju. W związku z powyższą informacją Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowieniem z dnia 25 czerwca 2013 r., sygn. V Kow 2107/13 pr odwołał udzieloną skazanemu przerwę.

O posiedzeniu w przedmiocie odwołania przerwy zawiadomiono D. M. (1) pocztą oraz za pośrednictwem policji, ale oskarżony nie odebrał zawiadomienia, które dwukrotnie awizowane zostało uznane za doręczone. Ponadto zawiadomienia o posiedzeniu nie doręczono oskarżonemu za pośrednictwem policji, ponieważ pomimo kilkakrotnych wizyt nie zastano oskarżonego w miejscu zamieszkania, a członkowie rodziny oświadczyli, że aktualnie przebywa on w S., gdzie pracuje, żona oskarżonego zobowiązała się powiadomić oskarżonego telefonicznie o wyznaczonym terminie posiedzenia. Termin stawienia się oskarżonego po odwołaniu mu przerwy wyznaczono na dzień 27 czerwca 2013r., w którym to terminie oskarżony się nie stawił w Zakładzie Karnym w N.. W związku z powyższym zarządzono poszukiwania oskarżonego listem gończym. Ponadto Sąd Okręgowy w Szczecinie wydał wobec D. M. (2) Europejski Nakaz Aresztowania na podstawie którego oskarżony został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym w Z., a następnie osadzony w Zakładzie Karnym w N. celem dalszego odbywania orzeczonych wobec niego kar pozbawienia wolności.

Dowody:

- odpisy postanowień o udzieleniu przerwy k. 22,24,

- kopia nakazu zwolnienia k. 21

- odpis postanowienia o odwołaniu przerwy k. 45 akt sądowych,

- pismo kuratora k. 43,44 akt sądowych,

- zwrotne potwierdzenie odbioru zawiadomienia k. 43,49 akt sądowych,

- notatka policji k 48 akt sądowych,

- wniosek o zatrzymanie k. 28,

- kartoteka osób poszukiwanych listem gończym k. 123-124,

- informacja o zatrzymaniu oskarżonego k. 127

W toku postępowania przygotowawczego oskarżony był badany przez biegłych psychiatrów, którzy stwierdzili, że nie rozpoznają u oskarżonego choroby psychicznej w sensie psychozy ani upośledzenia umysłowego. Biegli rozpoznali u

D. M. (1) osobowość nieprawidłową uwarunkowaną wieloczynnikowo, w tym charakteropatyczne zmiany osobowości i dyskretne obniżenie zdolności poznawczych, a także skłonność do odurzania się. W czasie popełnienia czynu oskarżony był zdolny do rozumienia znaczenia swojego czynu i kierowania swoim postępowaniem.

Dowód:

- opinia sądowo-psychiatryczna k. 179-181

Oskarżony D. M. (1) ma (...)lat, jest żonaty i ma córkę w wieku (...) lat, oskarżony ma wykształcenie zawodowe i jest(...), utrzymuje się z renty w kwocie 750 zł. W przeszłości oskarżony był wielokrotnie karany sądownie za różne przestępstwa, głównie przeciwko mieniu w tym także poza granicami kraju, odbywał kary pozbawienia wolności.

Dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego k. 156-157 akt prokuratorskich, k. 83 akt sądowych,

- informacja z krajowego rejestru karnego k. 150-152 akt prokuratorskich

Oskarżony D. M. (1) w postępowaniu przygotowawczym przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, odmówił składania wyjaśnień i oświadczył tylko, że nie stawiał się do zakładu karnego, ponieważ wyjechał poza granice kraju, gdzie doznał wypadku, a następnie przebywał w szpitalach psychiatrycznych na terenie (...).

W postępowaniu sądowym oskarżony przyznał się do zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że wyjechał za granice w celach zarobkowych, wiedział do kiedy miał udzieloną przerwę w karze, nie wiedział natomiast o jej odwołaniu. Na terenie (...) trafił do szpitala, był także zatrzymywany przez policję (...), a następnie został przekazany do Polski celem odbycia kary.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonego k. 156-157 akt prokuratorskich, k. 83 akt sądowych

Sąd zważył co następuje:

Sąd uznał, że w tak ustalonym stanie faktycznym wina i sprawstwo oskarżonego w zakresie zarzucanego mu czynu nie budzą wątpliwości.

Dokonując ustaleń faktycznych w sprawie sąd oparł się przede wszystkim na dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz wyjaśnieniach oskarżonego. Dowody te nie budziły wątpliwości Sądu i uznane zostały za wiarygodne, a wynikające z nich okoliczności przesądzały o popełnieniu zarzucanego oskarżonemu przestępstwa z tym, że zmienić należało okres w jakim oskarżony bezprawnie przebywał poza terenem zakładu karnego. Nie ulega wątpliwości, że oskarżony korzystał z przerwy w wykonywanych wobec niego kar pozbawienia wolności i pomimo upływu wyznaczonego terminu, a także w ciągu kolejnych trzech dni nie powrócił do zakładu karnego, przez co wypełnił znamiona przestępstwa z art. 242 § 3 kk. Oskarżony starał się tłumaczyć swoje postępowanie częściowo tym, że po wyjeździe na teren (...) znalazł się w szpitalu psychiatrycznym, a następnie został zatrzymany przez policję celem przekazania go do Polski, ale należy wskazać, że oskarżony do (...) wyjechał dobrowolnie mimo, że głównym powodem udzielania mu przerwy była konieczność zapewnienia opieki nad niepełnosprawną córką w czasie hospitalizacji żony oskarżonego. Ponadto oskarżony o pobycie na terenie (...) nie poinformował Sądu penitencjarnego, nie podjął także żadnych działań mających na celu poinformowanie sądu o jego ewentualnym pobycie w zakładzie psychiatrycznym, a do kraju wrócił dopiero w wyniku jego przekazania w ramach Europejskiego Nakazu Aresztowania po zatrzymaniu na terenie (...). Wyjaśnienia oskarżonego nie zmieniały zatem nic w zakresie prawnej oceny jego zachowania.

W ocenie Sądu działanie oskarżonego zmierzało bowiem w sposób oczywisty do pozostania na wolności po upływie okresu przerwy, który upłynął z dniem 18 września 2013r. W realiach sprawy nie sposób jednak uznać, tak jak to

zostało przyjęte w akcie oskarżenia, że oskarżony swoim zachowaniem zrealizował znamiona przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. już w dniu 1 lipca 2013 r., a zatem po upływie trzech dni od daty kiedy powinien się stawić do jednostki penitencjarnej po odwołaniu mu przerwy w odbywaniu kar pozbawienia wolności. Oskarżony wprawdzie nie stawił się do zakładu karnego po odwołaniu mu przerwy, ale nie ulega wątpliwości, że nie wiedział ani o toczącym się postępowaniu o odwołanie przerwy w wykonywaniu kary ani też nie wiedział o wydanym wobec niego postanowieniu z dnia

25 czerwca 2013 r., którym Sąd Okręgowy w Szczecinie odwołał skazanemu przerwę. Jak wynika z akt niniejszej sprawy, a także sprawy V Kow 2107/13 pr zawiadomienie o terminie posiedzenia w przedmiocie odwołania przerwy nie zostało oskarżonemu doręczone, a przesyłka wysłana na adres zamieszkania oskarżonego była dwukrotnie awizowana, nie została odebrana i została uznana za doręczoną. Ponadto zawiadomienia o terminie posiedzenia nie udało się też doręczyć oskarżonemu za pośrednictwem policji, ponieważ funkcjonariusze nie zostali D. M. (1) w domu, a żona oskarżonego zapytana o miejsce jego pobytu oświadczyła, że oskarżony przebywa na terenie S.. Wprawdzie zobowiązała się przekazać mu informację o terminie posiedzenia telefonicznie, ale nie wiadomo czy to uczyniła. Tak samo postanowienie o odwołaniu przerwy zostało doręczone oskarżonemu w formie doręczenia zastępczego i przesyłka nie została przez niego odebrana. Nie sposób tym samym uznać, że D. M. (1) wiedział też o terminie stawiennictwa w zakładzie karnym wyznaczonym na dwa dni po wydaniu postanowienia z dnia 25 czerwca 2013 r. o odwołaniu przerwy. Zebrane w sprawie dowody nie pozwalały na więc na przyjęcie w zachowaniu oskarżonego realizacji znamion przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. w dacie wskazanej w akcie oskarżenia wobec braku znamienia strony podmiotowej czyli świadomości tego, że przerwa została mu odwołana i winien on stawić się w jednostce penitencjarnej. Warunkiem popełnienia przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. jest umyślność działania i samo to, że oskarżony mimo obowiązku nie stawił się do zakładu karnego nie jest wystarczające do przypisania mu odpowiedzialności karnej.

Nie ulegało jednak wątpliwości, że oskarżony wiedział do kiedy została mu udzielona przerwa w wykonywaniu orzeczonych wobec niego kar, co zresztą sam przyznawał w wyjaśnieniach. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia

30 kwietnia 2013 r. oskarżonemu udzielono dalszej przerwy do dnia 18 września 2013 roku

i w tym terminie oskarżony zobowiązany był zgłosić się do Zakładu Karnego w N., czego nie uczynił. Oskarżony miał obowiązek stawić się w jednostce penitencjarnej najpóźniej w dniu 21 września 2013 roku, a więc po upływie trzech dni od zakończenia przerwy o terminie zakończenia której wiedział, a zatem od dnia 22 września 2013 roku zachowanie D. M. (1) wyczerpało znamiona przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. i miało charakter bezprawny i podlegający karze.

Podkreślenia wymaga, że przestępstwo z art. 242 § 3 k.k. ma charakter trwały, zachowaniem kryminalizowanym w art. 242 § 3 k.k. jest czas bezprawnego pozostawania na wolności, a więc okres od czwartego dnia liczonego od upływu wyznaczonego terminu powrotu do chwili faktycznego powrotu do zakładu penitencjarnego w wyniku zgłoszenia się lub zatrzymania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2006 r., sygn. IV KK 417/06, OSNwSK 2006/1/2334). Tak więc oskarżony popełnił zarzucony mu czyn w okresie od 22 września 2013 roku do dnia jego zatrzymania na podstawie Europejskiego Nakazu Aresztowania. Dlatego, opis zarzucanego oskarżonemu czynu wymagał zmiany w zakresie ustalenia co do czasu jego popełnienia, ponieważ w dniu 1 lipca 2013 r. oskarżony nie mógł popełnić przestępstwa z powodu braku winy, a poza tym przestępstwo z art. 242 § 3 k.k. ma charakter trwały i wyznaczone jest wskazanym wyżej okresem czasu. Oskarżony popełnił zatem zarzucony mu czyn od 22 września 2013 roku, a więc od czasu gdy upłynęły trzy dni od dnia gdy najpóźniej powinien stawić do zakładu karnego przy przyjęciu, że powinien stawić się po upływie udzielonej mu przerwy, do dnia jego zatrzymania.

Dokonując powyższej oceny, Sąd przyjął, że oskarżony D. M. (1) dopuścił się zarzucanego mu przestępstwa niepowrócenia z udzielonej przerwy w wykonywaniu kary.

Przy wymiarze kary sąd miał na względzie dyrektywy sądowego wymiaru kary, zawarte w art. 53 § 1 i 2 k.k.

Stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego Sąd uznał za średni. Sąd uwzględnił bowiem, że oskarżony popełnił przestępstwo w zamiarze bezpośrednim, a do tego mimo świadomości, że skończył mu się czas

udzielonej przerwy nie poczynił żadnych starań by przerwę w karze przedłużyć ewentualnie próbować zalegalizować okres pozostawania na wolności, w żaden sposób nie skontaktował się nawet z sądem penitencjarnym w związku z upływem terminu przerwy. Do tego przebywał poza granicami kraju, gdzie również możliwość ujęcia skazanego była utrudniona, co zresztą skutkowało koniecznością wydania wobec niego Europejskiego Nakazu Aresztowania. Na niekorzyść oskarżonego sąd uwzględnił również i to, że jest on osobą wielokrotnie karaną za różne przestępstwa, w tym także popełnione poza granicami kraju.

Czyn z art. 242 § 3 k.k. zagrożony jest karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Mając na uwadze stopień społecznej szkodliwości czynu oraz działanie oskarżonego w zamiarze bezpośrednim, a także dotychczasowy tryb życia oskarżonego oraz jego wielokrotną karalność, sąd doszedł do przekonania, że karą adekwatną do popełnionego przestępstwa będzie kara miesiąca pozbawienia wolności. Proponowana przez oskarżonego kara grzywny przy uwzględnieniu wskazanych wyżej okoliczności nie spełni celów kary i tylko kara o charakterze izolacyjnym będzie karą sprawiedliwą oraz jedyną która może wywrzeć na oskarżonego wpływ resocjalizacyjny i zapobiec ponownemu popełnieniu przez niego przestępstwa.

O zwolnieniu D. M. (1) od ponoszenia kosztów sądowych orzeczono na podstawie z art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. 1983 Nr 49, poz. 223 z późn. zm.).